

SENDİKALARDA KANUNDIŞI HİZMET ÖDENEKLERİ

Aydınlık Gazetesi, 10 Şubat 2014

Yıldırım Koç

Sendikaların önemli bir bölümünde, sendika yöneticileri her genel kurul sonrasında bir "hizmet ödeneği" alır.

Bu hizmet ödeneği genellikle brüt aylıkların net tutarının birbuçuk veya iki katıdır.

Abartma olmadan bir örnek vereyim.

Bir sendikada genel merkez yöneticisinin aylık net ücreti 12 bin TL olsun (inanın, bu rakam abartma değil; bunun üstünde aylık alanları biliyorum). Bu ücretin brütü 16-17 bin TL eder. Bu miktara aldığı ikramiye ve diğer yan ödemeler de katılır. Nereden baksanız, en mütevazı tahminle 25 bin lirayı bulur. Bir yıl için ödenecek hizmet ödeneği 45 günlük ücret tutarıysa, bu rakam 37,5 bin liraya, 60 günlük ücret tutarıysa 50 bin liraya çıkar. Dört yılın sonunda bu sendikacı, "hizmet ödeneği" adı altında, 150 bin veya 200 bin TL alır.

Halbuki kanunlarımıza göre, bir yıl için alınabilecek hizmet ödeneğinin tavanı, kıdem tazminatının tavanıdır. Bu miktar 2014 yılının ilk yarısında 3,4 bin liradır.

Hizmet Ödeneği, Kıdem Tazminatı Gibidir

4857 sayılı İş Kanununun 112. maddesi şöyledir: "Kanuna veya kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kurum ve kuruluşların haklarında bu Kanun ve 854, 5953, 5434 sayılı kanunların hükümleri uygulanmayan personeli ile kamu kuruluşlarında sözleşmeli olarak istihdam edilenlere mevzuat veya sözleşmelerine göre kıdem tazminatı niteliğinde yapılan ödemeler kıdem tazminatı sayılır."

Sendikalar, "kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulan kurum ve kuruluşlardır."

Yargıtay'ın Kararları Uygulanmalıdır

Bu konuda birçok Yargıtay kararı da var.

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 21.6.2011 gün ve E.N.2010/50248, K.N.2011/18855 sayılı kararında şöyle denmektedir: "Hizmet ödeneği 1475 sayılı İş Yasasının Ek 2. maddesi gereğince kıdem tazminatı niteliğinde bulunması sebebiyle (...)Hizmet ödeneği niteliği itibarı ile kıdem tazminatı olarak kabul edilmesi ve böyle olunca fesih tarihindeki tavan dikkate alınarak hizmet ödeneği hesabı yapılması gerekirken tavan aşılarak yapılan hesaplama uyarınca hüküm kurulması hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir."

Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 19.10.2009 gün ve E.N.2009/28614, K.N.2009/27427 sayılı kararı da şöyledir: "Öte yandan, davacıya Sendika Tüzüğü'nün 45. maddesi gereğince ödenen hizmet ikramiyesi 1475 sayılı İş Yasası'nın ek 2, 4857 sayılı İş Yasası'nın 112. maddesi gereğince kıdem tazminatı niteliğindedir. Dairemizce 1475 sayılı Yasa döneminde istikrarlı olarak, profesyonel sendikacıların hizmet ödeneklerinin emredici nitelikteki 14. maddesine atıf yapan ek 2. maddesi nedeniyle kıdem tazminatı tavanı ile sınırlı olduğu kabul edilmiştir. 4857 sayılı Yasa döneminde, artık nispi emredici nitelikte olarak yürürlükte olan eski İş Yasası'nın 14. maddesine yollama yapan 112. maddesinde bu ödeneğin kıdem tazminatı olduğu açıkça ifade edilmiştir. Böylece hizmet akdi ile çalışanlarla haklarında İş Yasası uygulanmayan personel arasında eşitlik sağlanmış olmaktadır. Bu da Anayasamızın ücrette adalet başlıklı 55. maddesi hükmüne uygundur. Böyle olunca Dairemiz 4857 sayılı Yasa döneminde de aynı uygulamasını sürdürmektedir. Davacıya 19.04.2004 tarihinde ödenen hizmet ikramiyesi anlatılan nedenlerle kıdem tazminatı niteliğinde olmakla, kıdem tazminatı tavanı ile sınırlı olarak hesaplanmalıdır. Bu nedenle mahkemece yapılacak iş, 21.10.2003 tarihinde yürürlükte olan Sendika Ana Tüzüğü'nün 45/d maddesine göre davacıya ödenmesi gereken hizmet ödeneği miktarının kıdem tazminatı tavanı ile sınırlı olarak belirlenmesini sağlamak, fazla ödenen miktar var ise davacıdan tahsiline karar vermekten ibarettir."

Denetleme Kurulları ve üyeler, görev başına!

Bu kanundışı uygulamaya son verin; paranıza sahip çıkın; hükümetlerin elindeki tehdit silahını etkisiz kılın!